

Brüsszel, 2021.8.10.
COM(2021) 462 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK
a sertés-, baromfi-, juh- és kecskehús esetében a származási ország vagy az eredet helye
kötelező feltüntetésének értékelése

1. BEVEZETÉS

Az 1169/2011/EU rendelet¹ 26. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján az 1337/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelet² (a továbbiakban: a rendelet) 2015. április 1-jétől bevezette a sertés-, juh-, kecske- és baromfihús származási országának vagy eredete helyének kötelező feltüntetését.

Az 1169/2011/EU rendelet 26. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottság az új szabályok alkalmazásának kezdőnapjától számított öt éven belül jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli e húskészítmények származási országának vagy eredete helyének kötelező feltüntetését.

Ez a jelentés a rendelet végrehajtására és hatására összpontosít az eredményesség, a hatékonyság, a koherencia, a relevancia és az uniós hozzáadott érték tekintetében.

A származási hely jelölésének általános kérdésével és más termék kategóriákra (nem előrecsomagolt húsról vagy készítményekben és feldolgozott termékekben összetevőként felhasznált húsról) való esetleges kiterjesztéssel kapcsolatos egyéb megfontolásokkal a jelentés nem foglalkozik, mivel ezek képezik majd a Bizottság által a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia keretében végzett konkrét hatásvizsgálatok célját³.

2. HÁTTÉR ÉS JOGI KERET

Az 1169/2011/EU rendelet alapul szolgál az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatással kapcsolatos magas szintű fogyasztóvédelem biztosításához, figyelembe véve a fogyasztók felfogásában és tájékoztatási igényeikben kialakult különbségeket, ugyanakkor biztosítva a belső piac zökkenőmentes működését. A friss, hűtött és fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfihús esetében a rendelet előírja, hogy a származási ország vagy az eredet helyének feltüntetése kötelező, és felhatalmazza a Bizottságot, hogy végrehajtási jogi aktust fogadjon el egyedi szabályok megállapítása céljából.

---

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1169/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 18. o.).

² A Bizottság 1337/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. december 13.) az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályainak a friss, hűtött vagy fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfihús származási országa vagy eredete helyének feltüntetése tekintetében történő megállapításáról (HL L 335., 2013.12.14., 19. o.).

³ „A termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért. COM(2020) 381 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020DC0381>

A kötelezettség a feldolgozatlan, előrecsomagolt friss, hűtött és fagyasztott húsról vonatkozik, bármilyen formában, beleértve a darált húst is.

A jogszabály előkészítése során végzett hatásvizsgálatban⁴ a Bizottság három szakpolitikai lehetőséget vizsgált meg: a „Származási hely: az Európai Unió/az Európai Unió kivül” jelölést előíró egyszerű modell, a köztes modell, amely az állattartás és a vágás helye szerinti ország kötelező feltüntetését írja elő, valamint a marhahúsról vonatkozó modell, amely magában foglalja a születési hely szerinti ország kötelező feltüntetését is. Abból a helyzetből kiindulva, amikor a fogyasztók nem kaptak tájékoztatást a származási országról vagy az eredet helyéről, a köztes modellt választották ki, mivel az optimálisnak bizonyult ahhoz, hogy pontos, egyértelmű és hasznos információkat nyújtson a fogyasztók számára a hús származásáról, elkerülve ugyanakkor a gazdasági szereplőkre és az illetékes hatóságokra háruló túlzott adminisztratív terheket.

A rendelet által kialakított szabályozási keret fő elemei a következők:

1. a nyomonkövethetőségi rendszer (3. cikk) annak biztosítása érdekében, hogy a lánc mentén megbízható információkat továbbítsanak a végső fogyasztókig;
2. a tételek összeállítására vonatkozó szabályok (4. cikk), mivel ezek jelentős hatást gyakorolhatnak a rendes munkafolyamatra és a beszerzési gyakorlatokra;
3. a termelési szakaszoknak a címkéken szereplő információkkal való összekapcsolására vonatkozó kritériumok (5. cikk), mivel az állatokat gyakran egynél több országban tenyésztik;
4. a rugalmasság biztosításának szükségessége a darált hús vagy a húsnyesedék esetében (7. cikk): ezekre a termékkategóriákra egyedi egyszerűsített szabályok vonatkoznak, mivel a termelési volumen és a feldolgozási lánc megnehezíti a különböző tételek fizikai elkülönítését.

A rendelet 2015. április 1. óta közvetlenül alkalmazandó minden tagállamban.

3. ÉRTÉKELÉS

---

⁴ Hatásvizsgálat: „Mandatory Origin Indication for Unprocessed Pig, Poultry, Sheep and Goat Meat” (Feldolgozatlan sertés-, baromfi-, juh- és kecskehús eredetének kötelező feltüntetéséről); Külső tanulmány: „Study on mandatory origin labelling for pig, poultry and sheep and goat meat” (Tanulmány a feldolgozatlan sertés-, baromfi-, juh- és kecskehús eredetének kötelező feltüntetéséről): https://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/origin-labelling-2013_en

Ez a jelentés nagyrészt „A friss, hűtött és fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfihús származási országa vagy eredete kötelező feltüntetésének értékelése” című bizottsági szolgálati munkadokumentumon⁵ alapul, amely részletesen ismerteti a bizonyítékok összegyűjtéséhez használt módszertant, valamint az értékelési folyamatot.

Ezenkívül egy külső vállalkozó⁶ készített egy külső tanulmányt, amelyet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság rendelt meg a belső értékelés alátámasztására, 2019. december 9. és 2020. március 2. között pedig nyilvános konzultációra került sor⁷.

Az összegyűjtött bizonyítékokat a rendelet eredményességének, hatékonyságának, koherenciájának, relevanciájának és uniós hozzáadott értékének értékeléséhez használták fel.

3.1. A rendelet eredményessége és hatékonysága

Az értékelés során az alábbi szempontokat vették figyelembe:

1. a gazdasági szereplőknek milyen mértékben kellett megváltoztatniuk a meglévő nyomonkövethetőségi rendszert és beszerzési stratégiákat, a tételekre vonatkozó követelmények hatásai, és hogy e három szempont befolyásolta-e a költségeket;
2. a rendelet hatása az élelmiszerlánc különböző szereplőire, a felmerülő adminisztratív terhekre és többletköltségekre, valamint arra, hogy a költségeket áthárították-e a végső fogyasztókra;
3. a tájékoztatás illetékes hatóságok általi ellenőrizhetőségének mértéke;
4. a fogyasztók egyértelmű és pontos tájékoztatásának mértéke;
5. az EU egységes piacára és a húspiac esetleges tagállami hatáskörbe történő visszahelyezésére gyakorolt pozitív/negatív hatások;
6. a kézzel fogható és nem kézzel fogható előnyök azonosítása.

---

⁵ SWD(2021)218 – bizottsági szolgálati munkadokumentum: A származási ország kötelező feltüntetésének értékelése egyes húsok esetében.

⁶ (Agra Ceas Consulting SA/ IHS Market and Areté Srl: „Evaluation study of mandatory country of origin labelling for certain meats” (Tanulmány az egyes húsok származási országa kötelező feltüntetésének értékeléséről), https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cmef/products-and-markets/mandatory-indication-country-origin-labelling-certain-meats_en

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1892-Evaluation-of-mandatory-country-of-origin-labelling-for-certain-meats/public-consultation_hu

1. A meglévő rendszerek és stratégiák szükséges változtatásai és a gazdasági szereplőkre gyakorolt hatás

A 178/2002/EK rendelettel⁸ összhangban és az állatállomány azonosítására és nyilvántartására vonatkozó jogszabályokkal⁹ összefüggésben létrehozott meglévő nyomonkövethetőségi rendszerek általában képesek megadni minden olyan információt, amelyre a gazdasági szereplőknek szükségük van ahhoz, hogy a hús címkéjén helyesen tüntessék fel a származási országot vagy az eredet helyét. A megadott tájékoztatást mind az illetékes hatóságok, mind az ellátási lánc szereplői megbízhatónak tartják.

A nyomonkövethetőségre és a származás címkén történő feltüntetésére vonatkozó tájékoztatási követelmények közötti fő különbség az információk hozzáférhetőségét érinti: a nyomonkövethetőségi információkra általában nincs szükség azonnal, ezért a származásra vonatkozó információkhoz való, címkézési célú hozzáféréshez kifinomultabb információs rendszerekre lehet szükség. Az értékelés során nem találtak bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a nyomonkövethetőségi szabályok által nyújtott információk nem voltak elegendőek a rendelet címkézési követelményeinek való megfeleléshez. A nyomonkövethetőségi rendszer hatékonysága iránt kifejezett bizalom szintje magas.

A gazdasági szereplőknek az új szabályoknak való megfelelés érdekében csak minimális változtatásokat kellett végrehajtaniuk a már használatban lévő nyomonkövethetőségi rendszerekben. A változtatások elsősorban az élelmiszerlánc mentén gyűjtött információk megfelelő továbbításának biztosítására, valamint a belső rendszer kiigazítására irányultak az élő állatok és húskészítmények megfelelő elkülönítésének biztosítása érdekében. Ezeket a változtatásokat főként a hazai és az importált állatokkal és/vagy hússal foglalkozó gazdasági szereplők tették szükségessé.

---

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 031., 2002.2.1., 1. o.).

⁹ - Az Európai Parlament és a Tanács 1760/2000/EK rendelete (2000. július 17.) a szarvasmarhák azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, továbbá a marhahús és marhahústermékek címkézéséről, valamint a 820/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 204., 2000.8.11., 1. o.).

- A Tanács 2008/71/EK irányelve (2008. július 15.) a sertések azonosításáról és nyilvántartásáról (HL L 213., 2008.8.8., 31. o.).

- A Tanács 21/2004/EK rendelete (2003. december 17.) a juh- és kecskefélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet, továbbá a 92/102/EGK és a 64/432/EGK irányelv módosításáról (HL L 005., 2004.1.9., 8. o.).

A több országból beszerző gazdasági szereplők többsége nem változtatta meg beszerzési szokásait, hanem a megfelelő címkézés biztosítása érdekében javította az élő állatok és a hús elkülönítésére szolgáló rendszerét. Hasonlóképpen, a tételekre vonatkozó követelmények¹⁰ nem eredményezték a beszerzési gyakorlatok változását, mivel a legtöbb esetben alkalmazott szabványos eljárások a nyomonkövethetőség céljából már tartalmaztak egyértelmű szabályokat a tételek összeállítására vonatkozóan.

A különböző felmérések szórványosan számoltak be néhány negatív (a gazdasági szereplők által érzékelt) hatásról:

- a rendelet erősítheti a fogyasztók azon felfogását, miszerint az importált termékek gyengébb minőségűek, és ezért inkább a húsfeldolgozó ipar gazdasági szereplői használják fel ezeket a frissen történő fogyasztás helyett

- az ellátás rugalmasságának esetleges csökkenése, mivel hiány esetén nem lehet könnyen áttérni más tagállamokból származó beszállítókra.

Az értékelési gyakorlat során azonban nem találtak szisztematikus és számszerűsíthető bizonyítékot az ellátási láncra vonatkozó felmérésben részt vevő egyes gazdasági szereplők által jelentett negatív hatásokra.

2. A költségekre gyakorolt hatás és az új adminisztratív terhek

Az ellátási láncra vonatkozó felmérés és az esettanulmányok azt mutatták, hogy a változtatásoknak csak csekély költségvonzatuk volt, mivel az általános nyomonkövethetőségi szabályok kapcsán már támogatott költségek fedezték az új szabályok végrehajtásából eredő költségeket. A rendelkezésre bocsátott becslések azt mutatják, hogy a költségnövekedés elhanyagolható értékektől legfeljebb 2 %-ig terjedt a sertéshús és a baromfi-hús ellátási láncában, míg a juh- és kecskehús ágazatában nem álltak rendelkezésre becslések.

Ezeket a minimális költségnövekedéseket nem hárították át a lánc mentén, és a tanulmány nem talált bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a fogyasztói árak a rendelet végrehajtásának eredményeként megváltoztak volna.

A rendelet által okozott új adminisztratív teher nagyon alacsonynak tekinthető: a nyomonkövethetőségi rendszerek már a rendelet hatálybalépése előtt is léteztek, és az összetett beszerzési stratégiákkal rendelkező gazdasági szereplők dönthettek úgy, hogy

---

¹⁰ „Tétel”: az 1337/2013/EU végrehajtási rendelet 2. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott, egyetlen fajtából (sertés, juh, kecske vagy baromfi) nyert, csontos vagy csontozott, akár darabolt vagy darált hús, gyakorlatilag azonos körülmények között darabolva, darálva vagy csomagolva.

olyan egyszerűsített címkézési jelöléseket alkalmaznak, amelyek lehetővé tették a megfeleléshez szükséges változtatások minimalizálását. A darált húsról és a nyesevékre vonatkozó eltérések lehetővé tették az összetett beszerzési rendszerrel rendelkező gazdasági szereplők számára, hogy egyszerűsített címkézési stratégiákat válasszanak.

3. Az információk illetékes hatóságok általi ellenőrizhetőségének mértéke

Az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők nem számoltak be rendszerszintű nehézségekről vagy problémákról a rendelet végrehajtása során. Továbbá az illetékes hatóságok nem szembesültek semmilyen konkrét problémával a rendelet követelményeinek való megfelelés ellenőrzése során, különös tekintettel a tartási időszakra vonatkozó követelményre.

4. A fogyasztóknak nyújtott tájékoztatás minősége

A fogyasztók körében végzett felmérés rámutatott arra, hogy a származási ország fontos szempont a sertés-, baromfi-, juh- és kecskehús vásárlásakor. A legtöbb fogyasztó hajlamos a hazai húst előnyben részesíteni, mivel úgy véli, hogy a saját országában előállított hús biztonságosabb vagy jobb minőségű, és a címkén található információkkal való elégedettség szintje általában magas volt.

A felmérés azonban arról számolt be, hogy az „állattartás helye” és a „származás” kifejezések kevésbé ismertek. A fogyasztók többsége hajlamos az „állattartás helye” kifejezést úgy értelmezni, hogy az állat egész életét az adott országban töltötte, vagy az adott ország az állat születése szerinti ország. Egyes fogyasztók ezért valószínűleg úgy érzik, hogy (véletlenül) félrevezetik őket a címkézéssel a tartási időszak tekintetében. Ez elsősorban az egyértelmű kommunikáció és a konkrét ismeretek hiányának tudható be, nem pedig magának a rendeletnek.

5. A belső kereskedelemre gyakorolt hatások

Az EU-n belüli kereskedelemre és a piacok tagállami hatáskörbe történő esetleges visszahelyezésére gyakorolt lehetséges hatások vizsgálata érdekében elemezték a rendelet hatálybalépése előtti és utáni kereskedelmi forgalmat. Az élő állatok és a hús Unión belüli jelenlegi kereskedelmi forgalma a rendelet hatálybalépését követően nem változott jelentősen, és ennek két fő oka lehet:

- az érintett ágazatokban az élő állatokat olyan életkorban importálják, amely nem befolyásolja a címkén az állattartási helyére vonatkozó végleges jelölést,
- a kiskereskedelmi szakaszban értékesített, belföldről származó hús piaci részesedése már a rendelet hatálybalépése előtt is magas volt.

6. Kézzel fogható és nem kézzel fogható előnyök

A rendelet hatálybalépéséből származó előnyöket illetően a megkérdezett gazdasági szereplők több mint fele nem számolt be a rendelet végrehajtásából származó konkrét kézzelfogható előnyökről; a sertéshúságazat néhány piaci szereplője csak néhány tagállamban (Írország, Görögország, Németország, Dánia) számolt be a belföldi piacra jutás kismértékű növekedéséről, de ez nem vezetett magasabb termelői árakhoz. Más tagállamok gazdasági szereplői nem számoltak be a belföldi piac dinamikájában bekövetkezett változásokról. A nem kézzelfogható előnyök közül az átláthatóság növekedéséről, és ebből következően a fogyasztói bizalom növekedéséről számoltak be a leginkább.

3.2. A rendelet összhangja más szabályokkal és rendeletekkel

A rendelet fő célkitűzése, hogy a fogyasztók egyértelmű, pontos és érdemi tájékoztatást kapjanak a friss, hűtött és fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfihús származásáról, továbbá kapcsolódik a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet célkitűzéseéhez.

Ugyanezt a célt tűzte ki a szarvasmarhák azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, továbbá a marhahús és marhahústermékek címkézéséről szóló 1760/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet; e tekintetben a két rendelet teljes mértékben összhangban van annak ellenére, hogy az 1760/2000/EK rendelet hatálya szélesebb körű, amint azt az alábbiakban kifejtettük.

Az ellátási láncban végzett felmérés válaszadóinak többsége nem számolt be ellentmondásról az 1337/2013/EU rendelet célkitűzései és más uniós jogszabályok célkitűzései között.

A válaszadók kisebb része számolt be a származási ország kötelező címkézése és az egységes piac zavartalan működésének biztosítására irányuló célkitűzés közötti esetleges következetlenségekről vagy ellentmondásokról, mivel a származási hely feltüntetése a

piacok tagállami hatáskörbe történő visszahelyezéséhez vezethet. Ugyanakkor nem észleltek kézzelfogható változást az uniós piac dinamikájában, és az elemzés azt mutatta, hogy nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a rendelet ösztönözte vagy akadályozta volna az egységes piac zavartalan működését.

A marhahús származási helyének feltüntetésére vonatkozó szabályok eltérnek és szigorúbbak, mint más húsfajták esetében, és erről az egyes piaci szereplők potenciális következtelenségként számoltak be. Valójában a marhahús címkézése minden esetben tartalmazza a születés helye szerinti ország megjelölését, amely hiányzik a rendeletből, kivéve, ha a „származási hely” megnevezést használják, és ezért megadják a születés helye szerinti országra vonatkozó információkat.

Figyelembe kell azonban venni, hogy az 1760/2000/EK rendeletben a marhahús származási helyének feltüntetésére vonatkozóan megállapított szabályokat közvetlenül a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalmával kapcsolatos válságot követően fogadták el népegészségügyi és élelmiszer-biztonsági okokból, valamint azért, hogy a súlyos piaci zavarok után helyreálljon a fogyasztók bizalma. Ezért e célkitűzések szélesebb körűek voltak a rendelet célkitűzéseinél, és szigorúbb megközelítést tettek szükségessé¹¹.

Hasonlóképpen, az értékelő tanulmány nem tárt fel más uniós jogszabályokkal fennálló következtelenségeket a fogalom meghatározások, a nyomonkövethetőség és a címkézési követelmények tekintetében.

Ami az importált húsról, darált húsról és húsnyesedékre engedélyezett eltéréseket illeti, az 1760/2000/EK rendeletben a marhahús esetében előírt eltérések különböznek az 1337/2013/EU rendeletben előírt eltérésektől, és nem a „Származási hely: Európai Unió/az Európai Uniótól kívül” egyszerűsített jelölés szisztematikus használatán alapulnak.

A felmérések azonban nem tekintették jelentősnek ezeket a különbségeket, és az, hogy az ellátási láncban érdekelt felek és az illetékes hatóságok körében egyaránt magas az aránya a pozitív véleményeknek, arra enged következtetni, hogy a rendelet által biztosított eltérések jobban igazodnak az ilyen típusú húsok esetében a darált hús előállításának valódi helyzetéhez.

---

¹¹ Részletes elemzésért lásd az „Evaluation of EU beef labelling rules” (Az uniós marhahúscímkézési szabályok értékelése) című jelentést. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bda60704-8451-11e5-b8b7-01aa75ed71a1>

Az ellátási láncra vonatkozó felmérés valójában nem tárt fel következetlenséget az egyéb vonatkozó uniós jogszabályokban a címkézésre vonatkozóan biztosított eltérésekhez képest.

Különösen a darált hús és a húсныesedék esetében a rendelet által megengedett „Szarmazási hely: Európai Unió/az Európai Unión kívül” egyszerűsített megjelölés használata szintén megengedett bizonyos terméktípusok (méz, friss gyümölcsök és zöldségek, olívaolajok) esetében¹², amelyek gyakran több uniós és nem uniós eredetű elsődleges összetevők többé-kevésbé összetett kombinációiból származnak, amelyek szintén gyakran változhatnak, és így nehézkessé vagy értelmetlenné teszik a termékek különböző származás szerinti elkülönítését.

Végezetül, az (EU) 2018/775 rendelet¹³ 2. cikke értelmében az „EU/nem EU” egyszerűsített megjelölés az élelmiszerek elsődleges összetevőjének származási országának vagy eredete helyének megjelölésére szolgáló lehetőségek egyike, amennyiben az elsődleges összetevő származása nem egyezik meg a végtermék származásával. Mivel a darált húst és a nyesedéket számos készítmény elsődleges összetevőjeként használják, az 1337/2013/EU rendelet és az (EU) 2018/775 rendelet követelményei teljes mértékben koherensnek tűnnek.

3.3. A rendelet relevanciája

Az ellátási láncra vonatkozó és a fogyasztók körében végzett felmérések egyértelműen kimutatták, hogy a fogyasztók egyértelmű, pontos és érdemi tájékoztatása továbbra is rendkívül fontos. Ez összhangban van a származási hely megjelölésére vonatkozó kötelezettségeknek a termékkategóriák szélesebb körére való esetleges kiterjesztésével kapcsolatos jelenlegi politikai vitával. Hasonlóképpen, de kevesebb hangsúllyal, a gazdasági szereplőkre, a kereskedelemre, a közigazgatásra és a környezetre nehezedő szükségtelen terhek elkerülésére irányuló célkitűzés továbbra is relevánsnak tekinthető.

---

¹² A méz esetében a 2001/110/EK irányelv (HL L 147., 2001.5.31., 41. o.), a friss gyümölcs- és zöldségfélék esetében az 543/2011/EU rendelet (HL L 157., 2011.6.15., 1. o.) és az olívaolaj esetében a 29/2012/EU rendelet (HL L 12., 2012.1.14., 14. o.).

¹³ A Bizottság (EU) 2018/775 végrehajtási rendelete az 1169/2011/EU rendelet 26. cikke (3) bekezdésének az élelmiszer elsődleges összetevőjének származási országára vagy eredetének helyére vonatkozó tájékoztatás tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 131., 2018.5.29., 8. o.).

Az ellátási láncra vonatkozó felmérés válaszadóinak közel háromnegyede nem jelezte, hogy új igények merültek volna fel a rendelet megszövegezése óta. A válaszadók kisebb része által azonosított új igények a következőképpen foglalhatók össze:

- a származási hely kötelező feltüntetésének kiterjesztése az étkeztetési és vendéglátóipari ágazatokra, a húskészítményekre és a feldolgozott élelmiszerek összetevőjeként felhasznált húsokra,
- a nem előrecsomagolt húsok felvétele azon kategóriákba, amelyek esetében a származási helyre vonatkozó információk feltüntetését kötelezővé kell tenni,
- a nyúlhús felvétele.

Az ezen új igényekkel kapcsolatos elképzelések nem széles körben elterjedtek, és közülük néhányat (azaz a nyúlhús bevonását) a jelenlegi jogalap (1169/2011/EU rendelet) nem irányoz elő.

A helyzet alakulásának elemzése azt mutatta, hogy az internetet egyre gyakrabban használják élelmiszer-vásárlásra (online vásárlás). Következésképpen a megbízható információk online elérhetőségének szükségességét is fontos tényezőnek tekintik, amellyel az elkövetkező években foglalkozni kell.

Összefoglalva, az ellátási láncban érdekelt felek és az illetékes nemzeti hatóságok körében végzett felmérés válaszadóinak többsége úgy vélte, hogy a rendelet továbbra is „teljes mértékben” releváns vagy „nagy mértékben releváns”.

3.4. A rendelet uniós hozzáadott értéke

Annak értékelése érdekében, hogy milyen hozzáadott értéket képviselne az érintett húsfajták származási országának vagy eredete helyének kötelező feltüntetéséről szóló uniós rendelet, a következő szempontokat vizsgálták:

- a tagállamok fellépnének-e hasonló szabályok bevezetése érdekében a rendelet hiányában, valamint a nem harmonizált rendszer lehetséges hatásai,
- a rendeletben előírt harmonizált szabályok előnyei a belső piacon,
- a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendeletben és az érintett rendeletben előírtakon felül a tagállamok által kiadott meglévő nemzeti szabályok értékelése, valamint az e szabályok mögött meghúzódó okok.

Az illetékes hatóságok véleményei kiegyensúlyozottak voltak azok között, akik valószínűleg nemzeti szabályokat vezetnének be, és azok között, akik a rendelet hiányában nem tennék ezt.

Azon tagállamok közül, amelyek szabályokat vezettek volna be, ennek fő oka a fogyasztók ilyen tájékoztatás iránti igénye lett volna. A válaszadóknak azonban csupán egyharmada vélte úgy, hogy „nagyreszt megvalósítható” lenne a nemzeti szabályok bevezetése, és egyikőjük sem vélte úgy, hogy ez „teljes mértékben megvalósítható”. Ebben az értelemben a rendelet megkönnyítette az ilyen szabályok bevezetését azokban a tagállamokban, amelyek jobban hajlottak a származási hely feltüntetésének szabályozására.

Az illetékes hatóságok, az uniós szintű szervezetek és a nemzeti ipari szervezetek nagy többsége úgy vélte, hogy a nemzeti szabályok nem felelnének meg teljes mértékben a rendelet által kitűzött uniós célkitűzéseknek. Az illetékes hatóságoknak csupán egyötöde vélte úgy, hogy a nemzeti szabályok a rendeletével azonos célkitűzéseket szolgáltak volna. A többség úgy vélte, hogy a nemzeti szabályok a harmonizációnak az egységes piacon belüli kereskedelemre gyakorolt lehetséges következményekkel járó hiányához vagy a fogyasztók esetleges félrevezetéséhez vezettek volna, mivel a nemzeti szabályok csak a hazai termékekre vonatkoznak. Az érdekelt felek álláspontja eltért attól függően, hogy a belföldi ellátási lánc milyen mértékben függ az EU-n belüli kereskedelemtől. Ahol ez a függőség magasabb szintű (például Németországban a sertés- és baromfiágazat, Hollandiában a baromfiágazat és Spanyolországban a sertéságazat tekintetében) a vélemények szerint a nemzeti szabályok a rendelet hiányában nem vagy csak korlátozott mértékben valósítanak meg az uniós célkitűzéseket.

Bár – mint azt korábban láthattuk – a rendelet hatálybalépése nem akadályozta az élő állatok és a friss hús Unión belüli kereskedelmének alakulását, és nem zavarta meg az uniós egységes piac működését, a nem harmonizált rendszer tekintetében azonosított fő kockázatok pedig a következők voltak:

- a fogyasztóknak nyújtott különböző szintű tájékoztatás,
- az egységes piacon belüli kereskedelem akadályainak potenciális kérdése,
- eltérő versenyfeltételek a gazdasági szereplők számára.

A rendelet hatálybalépése valamennyi lehetséges negatív hatást hatékonyan megelőzte. Az uniós fogyasztók számára immár ugyanazt a szintű tájékoztatást nyújtják a rendelet hatálya alá tartozó termékek tekintetében, és valamennyi uniós gazdasági szereplőnek

ugyanazokat a szabályokat kell betartania, a tagállamok közötti különbségek nélkül.

Egyes tagállamok ellenőrzési rendszert létrehozó nemzeti jogszabályokat fogadtak el (Dánia, Írország, Olaszország), mások pedig módosították a hatályos nemzeti jogszabályokat a rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében (Görögország, Lengyelország, Románia).

Két tagállamban (Görögországban és Lengyelországban) a nemzeti jogszabályok azt a további követelményt is meghatározzák, hogy a friss, hűtött és fagyasztott, ömlesztve (azaz nem előrecsomagolva) árusított sertés-, juh-, kecske- és baromfihús esetében meg kell adni a származási országra vonatkozó információkat.

Két tagállam (Finnország és Franciaország) további nemzeti szabályokat vezetett be a rendelet hatályának az összetevőként felhasznált húsról, illetve az éttermekben és a vendéglátóiparban árusított húsról való kiterjesztése érdekében.

A tanulmány azt mutatta, hogy ezeknek a nemzeti szabályoknak nincs közvetlen hatásuk a rendelet végrehajtására.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

Az általános élelmiszerjog keretében kidolgozott nyomonkövetési rendszerek hatékonynak bizonyultak a rendeletnek való megfelelés biztosításában, és csak minimális változtatásokra volt szükség (főként a feldolgozási szakaszban) az információk megfelelő továbbításának biztosításához. Nem volt bizonyíték arra, hogy a származási hely megfelelő jelöléséhez szükséges konkrét információk szisztematikusan elégtelenek lennének.

Az ágazatok ezért túlzott adminisztratív terhek és költségek nélkül képesek teljesíteni a követelményeket, különösen a darált húsról és a nyeselemekre vonatkozó eltéréseknek köszönhetően.

A gazdasági szereplők által viselt minimális költségeket nem hárították át a lánc mentén, és azok nem befolyásolták a végső fogyasztói árakat.

A rendelet minimális hatást gyakorolt az EU egységes piacán belüli kereskedelemre; a harmonizált szabályok meghatározásával a rendelet segítette az egységes piac működését azáltal, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosított az uniós gazdasági szereplők számára.

Ebben az értelemben, és tekintettel arra, hogy a rendelet célkitűzései továbbra is

relevánsak, az uniós hozzáadott érték az volt, hogy az uniós fogyasztók számára azonos szintű tájékoztatást nyújtsanak, anélkül, hogy veszélyeztetnék az uniós egységes piacot és az Unión belüli kereskedelmet.

A megadott információk megbízhatónak és a címkézésre vonatkozó fogalom meghatározásokkal összhangban lévőknek bizonyultak, és az illetékes hatóságok által különösebb erőfeszítés vagy adminisztratív teher nélkül teljes mértékben ellenőrizhetők voltak.

A fogyasztók azonban kevésbé értik ezeket a fogalom meghatározásokat. A fogyasztók különösen a rendelet 5. cikkében meghatározott „*állattartás helye*” kifejezést értik kevésbé, amelyet gyakran akként a helyként azonosítanak, ahol az állat született és egész életét töltötte. Ennek eredményeképpen nem lehet azt a következtetést levonni, hogy ez az információ teljes mértékben egyértelmű és hasznos a fogyasztók számára. Ez a kérdés azonban nem kapcsolódik a rendelet végrehajtásához, de a jobb kommunikáció révén kezelhető, különösen kiskereskedelmi szinten.

Az elemzés azt mutatta, hogy a rendelet összhangban van a származási hely feltüntetésére vonatkozó egyéb uniós jogszabályokkal, a marhahúscímkézésre vonatkozó jogszabályoktól való eltérések ellenére, amelyeket a két jogszabály kidolgozásának különböző körülményei és időszakai indokolnak.

Összefoglalva, a rendelet célja az volt, hogy minimális hatást gyakoroljon az ágazatra, ugyanakkor megfelelő tájékoztatást nyújtson a fogyasztóknak a vásárlási döntésükhöz. A bizonyítékok arra engednek következtetni, hogy e célok megvalósultak. Ebben a szakaszban ezért nincs szükség a jelenlegi rendelkezések felülvizsgálatára. Ez a következtetés nem érinti a fogyasztók tájékoztatásának a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiában említett általános felülvizsgálatát.